

1. Indledning

Efter folketingsvalget i februar 2005 fik tilsynet en ny sammensætning. Beretningen afspejler derfor 2 tilsyns arbejder i løbet af folketingsåret.

Tilsynet har i løbet af folketingsåret 2004-05 afholdt 12 møder og behandlet en række generelle og konkrete sager. På et af møderne havde tilsynet socialministeren i samråd om administrativt frihedsberøvede børn og unges retssikkerhed.

Tilsynet har holdt en konference om brug af tvangsfiksering på psykiatriske afdelinger.

Tilsynet har holdt møde med Folketingets Ombudsmand, projektledelsen bag Det Nationale Kvalitetsprojekt om Tvang i Psykiatrien og Landsforeningen af Patientrådgivere & Bistandsværger i Danmark. Tilsynet har besøgt en psykiatrisk afdeling, et plejehjem og en institution for tvangsanbragte børn. Tilsynet har endvidere haft lejlighed til at deltage i konferencer m.v.

De generelle og konkrete sager har sammen med besøgene, møderne og konferencerne givet anledning til, at tilsynet har rettet henvendelse og stillet spørgsmål til bl.a. indenrigs- og sundhedsministeren, justitsministeren og forskellige amtskommuner og kommuner.

2. Konkrete sager

Tilsynet har i løbet af folketingsåret modtaget et stort antal henvendelser fra og om enkeltpersoner, der administrativt er berøvet deres frihed. En del af disse henvendelser vedrørte spørgsmål, som ligger uden for tilsynets kompetence, herunder spørgsmål om lovligheden af selve frihedsberøvelsen. Andre sager har tilsynet fundet det mest hensigtsmæssigt at henvise eller videre-sendende til de administrative klage- eller tilsynsmyndigheder på det pågældende retsområde. Tilbage er et antal sager vedrørende selve behandlingen under frihedsberøvelsen. Tilsynet har behandlet disse sager, som bl.a. har afgørende indflydelse på valget af de anmeldte og uanmeldte besøg på psykiatriske afdelinger.

Tvangsanbragte børn

Tilsynet har i løbet af året modtaget en del henvendelser fra forældre, der har fået tvangsfjernet deres børn. Tilsynet har drøftet henvendelserne på møde og bedt de respektive ansvarlige kommuner om en redegørelse. Et element,

der har karakteriseret sagerne, er, at der ligger en stor udfordring i at skabe en god dialog mellem kommunen, børnene og forældrene. Tilsynet har under arbejdet med sagerne løbende drøftet tilsynets rolle og kompetence på området for tvangsanbragte børn. Tilsynet har derfor besluttet at fortsætte drøftelserne i det kommende folketingsår.

3. Henvendelser og spørgsmål til ministre og andre

3.1 Bord foran stol

Tilsynet har bl.a. stillet følgende spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren:

»Ministerens bedes redegøre for begrebet beskyttelsesfiksering i psykiatriloven, herunder om brugen af stofbælte og lignende også kan omfatte brugen af en beskyttelsesforanstaltning som »bord foran stol«.

Indenrigs- og sundhedsministeren har i sit svar på spørgsmålet bl.a. oplyst, at »specifikt til spørgsmålet om, hvorvidt »stol foran bord« er omfattet af »stofbælter og lignende« kan jeg oplyse, at det følger af forarbejderne til loven, at de i praksis vigtigste eksempler på beskyttelsesfiksering er at placere patienten i en stol med et bord foran, således at patienten ikke selv kan rejse sig, eventuelt ved benyttelse af et særligt fikseringsbord, lagen eller stofrem over dyne, når patienten ligger i sin seng, samt brug af bælte i bad, på toilet eller i stol alt med det formål at sikre, at patienten ikke rejser sig og falder med risiko for at komme til skade ...«

Det fulde svar kan læses på alm. del svar på spm. 4 (1. samling).

3.2 Samråd om administrativt frihedsberøvede børn og unge

Tilsynet havde den 20. april 2005 indkaldt socialministeren til samråd for mundtligt at besvare følgende spørgsmål:

»Ministerens bedes uddybende redegøre for administrativt frihedsberøvede børn og unges retssikkerhed på socialområdet som konsekvens af kommunalreformforslagene.«

Af socialministerens talepapir fremgår bl.a., at »jeg er glad for, at vi holder dette samråd i dag, så jeg får lejlighed til at understrege, at kommunalreformen ikke medfører ændringer i retssikkerheden for børn og unge, der er tvangsmæssigt